

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 1015/12</i>
------------------	------------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Marta Pańczyk-Kujawska
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **16 stycznia 2013 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **J. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **23 sierpnia 2012 r.** sygn. akt **IV U 363/11**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 1015/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 lutego 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. odmówił J. W. ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zmianami) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami).

W uzasadnieniu tak brzmiącej decyzji organ rentowy podał, że wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków, od których spełnienia prawo do świadczenia jest uzależnione, a to z uwagi na fakt, że nie legitymuje się okresem zatrudnienia

w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat.

Zakład wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999r. wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy nie uznał, że w okresie zatrudnienia w (...) w S. od dnia 7 czerwca 1971r. do 31 maja 1992r. na stanowisku mechanik-kowal wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach, bowiem w świadectwie pracy w szczególnych warunkach nie podano pod jaki resort należał zakład pracy oraz nie został określony charakter pracy ściśle według rozporządzenia Rady Ministrów.

J. W. zakwestionował decyzję w odwołaniu skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, z przyczyn, które legły u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 23 sierpnia 2012r. oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy wskazał na okoliczności niesporne w przedmiotowej sprawie – takie jak wiek wnioskodawcy i udowodnienie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze przekraczającym 25 lat.

Sąd I instancji ustalił, mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, a przede wszystkim opinię biegłego sądowego specjalisty do spraw organizacji

i zarządzania przemysłem M. M., i potwierdzoną opinią uzupełniającą, jak również opinie biegłego z zakresu BHP R. K., że w dacie wejścia w życie ustawy emerytalnej wnioskodawca nie spełniał wymogu stażu pracy w warunkach szczególnych co najmniej 15 lat.

Sąd I instancji podkreślił, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie sposób wywieść innego wniosku jak ten, że J. W., będąc zatrudniony

w (...) S. w S. od 7 czerwca 1971r. do 31 maja 1992r. nie pracował na stanowiskach pracy zaliczanych jako praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W konsekwencji i wobec ustalenia, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie, przywołując w podstawie prawnej art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego skierował do Sądu Apelacyjnego wnioskodawca J. W..

Zarzucając:

1. błędne ustalenie stanu faktycznego w wyniku:

- nieuwzględnienia opinii sporządzonej przez biegłego sądowego O. G. ,

- przyjęcia za wiarygodne opinii sporządzonych przez biegłych sądowych M. M. i R. K. , pomimo tego, że niektóre stwierdzenia w nich zawarte są oparte na podstawie prawdopodobnych ustaleń, w oparciu o które biegli sformułowali

kategoryczne wnioski, a nadto biegły R. K. posłużył się przepisami, które nie obowiązywały w czasie zatrudnienia wnioskodawcy,

- uwzględnienia na niekorzyść skarżącego opisanych przez biegłych M. M. i R. K. braków dokumentacyjnych w (...) S. w S. oraz błędów formalnych świadectwa pracy,

-niekorzystnej interpretacji zeznań świadków,

2. nieuwzględnienie wniosku dowodowego w zakresie przeprowadzenia w trakcie rozprawy konfrontacji pomiędzy wszystkimi biegłymi wydającymi opinie w sprawie

wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie w całości odwołania od decyzji organu rentowego i przyznanie prawa do dochodzonego świadczenia, ewentualnie

2. uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi, który wydał to orzeczenie.

W uzasadnieniu apelacji wywiódł, że wyrok jest dla niego rażąco niesprawiedliwy i niezrozumiały, gdyż od 7 czerwca 1971r. do 31 maja 1992r. był zatrudniony

w (...) S. w S. na stanowisku mechanika-kowala. Przy odliczeniu okresów służby wojskowej oraz urlopów bezpłatnych to i tak okres pracy w warunkach szczególnych winien przekroczyć 15 lat.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja J. W. jest nieuzasadniona i jako taka na uwzględnienie nie zasługuje, wbrew bowiem podniesionym w niej zarzutom i przytoczonym na ich uzasadnienie twierdzeniom wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie jest wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu.

Przede wszystkim Sąd Apelacyjny stwierdza, że zarzuty zawarte w apelacji są nieuzasadnione.

Trzeba z całą stanowczością stwierdzić, że Sąd Okręgowy rozpoznając istotę sporu tj. kwestię uprawnień wnioskodawcy do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, nie uchybiając przepisom prawa materialnego i przepisom postępowania cywilnego dokonał trafnych ustaleń, że J. W. nie spełnia wszystkich warunków, od których spełnienia prawo do tak określonego świadczenia jest uzależnione.

W efekcie rozstrzygnięcie tego Sądu skutecznie podważone być nie może.

Jak już wspomniano, spór w sprawie ostatecznie sprowadzony został do kwestii, czy skarżący wykazał wymagane przepisami prawa 15 lat pracy w szczególnych warunkach (warunek wynikający z art. 184 ustawy z dnia 17grudnia 1998r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zmianami) na dzień 1 stycznia 1999r.

J. W. dowodzi, że w okresie od 7 czerwca 1971r. do 31 maja 1992r. pracował w warunkach szczególnych.

Twierdzeniu wnioskodawcy przeczy zebrany w sprawie materiał dowodowy, który wbrew zarzutom przytoczonym w apelacji, dla należytego jej wyjaśnienia był wystarczający i został przez Sąd Okręgowy oceniony z zachowaniem zasad swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 § 1 kpc i w żadnym razie nie była to ocena dowolna.

Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje stanowisko Sądu Okręgowego, że był on wystarczający dla dokonania zasadniczych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń, że wnioskodawca nie był w spornym okresie zatrudniony w szczególnych warunkach.

Sąd I instancji szczegółowo streścił przebieg postępowania dowodowego, wskazując na poszczególne stanowiska zajmowane przez wnioskodawcę, zakres jego obowiązków wykonywanych na tych stanowiskach, odniósł się do każdego dowodu przeprowadzonego w toku postępowania i wskazał czy, w jakim zakresie, a także z jakich przyczyn uznał go za wiarygodny, a w jakim odmówił mu wiary.

Także zarzuty apelacji kwestionujące prawidłowość przeprowadzonej przez Sąd oceny dowodów nie mogą się ostać. Sąd I instancji wskazał przyczyny, dla których odmówił wiary zeznaniom świadków w części, w której wskazywali na wykonywanie przez J. W. przez cały czas pracy, jako kowala wykonującego swoją pracę w kanale remontowym. Zachowana dokumentacja osobowa wnioskodawcy wskazuje bowiem, że apelujący wykonywał prace również na zewnątrz pomieszczenia.

Sąd dał przewagę dowodom z opinii biegłych nad dowodami z zeznań świadków. Sąd I instancji wyraźnie wskazał, że odmówił wiary zeznaniom świadków w części wskazującej na wykonywanie obowiązków skarżącego, jak również z uwagi na ich sprzeczność z charakterem obowiązków odwołującego. Ponadto zeznania świadków były częściowo rozbieżne, co czyniło je niewiarygodnymi.

Sąd nie podzielił również wniosków zawartych w opinii biegłego O. G., w której uznał, że wnioskodawca wykonując pracę na stanowisku mechanika- kowala pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. Opinia ta mimo, iż jest obszerna nie była dla Sądu rzetelna, ponieważ biegły na podstawie prawdopodobnych ustaleń sformułował kategoryczne wnioski.

Wskazać wypadnie, że w przypadku wydania w sprawie rozbieżnych w istotnych kwestiach opinii nieprawidłowością jest oparcie ustaleń na jednej z tych opinii bez wyjaśnienia sprzeczności. Sąd Okręgowy zażądał wydania w sprawie trzeciej opinii biegłego, który ustosunkował się do wcześniejszych stanowisk.

Sąd wskazał również, że z zeznań świadków i pozostałego zebranego materiału dowodowego wynika, iż charakter pracy jaką wykonywał J. W. był dwuczłonowy- był dwuzawodowcem tzn. pracując w (...) wykonywał zarówno pracę kowala ręcznego, jak również mechanika. Miejscem świadczenia pracy wnioskodawcy była kuźnia, warsztat samochodowy na stanowiskach kanałowych i bezkanałowych, jak również obiekty zaplecza technicznego (garaże, wiaty) oraz plac przed warsztatem naprawczym na terenie bazy. Pracując w charakterze mechanika wnioskodawca wykonywał typowe prace mechaniczne, naprawcze związane z remontem, przeglądami, usuwaniem awarii w pojazdach samochodowych oraz przy naprawie ciężkiego sprzętu budowlanego i drogowego. Różnorodność naprawianego sprzętu powodowała, że w danym dniu i godzinie jego stanowisko pracy mogło znajdować się w różnych miejscach. Wnioskodawca bowiem wykonując pracę mechanika nie pracował więcej niż 20 % ogólnego czasu pracy w kanale naprawczym, nie pracował zatem w szczególnych warunkach, gdyż nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracy wyłącznie w kanale naprawczym.

Z kolei analizując drugi obszar wykonywanej przez wnioskodawcę pracy, to jest prac kowalskich stwierdzić należy, że w ramach tych prac odwołujący wykonywał różne czynności kowalskie ręcznie np. wykonywał regenerację, robił klucze, narzędzia, hartował dorabiane w detale do sprzętu.

Podstawą zakwalifikowania pracy na stanowisku kowala jako pracy w warunkach szczególnych jest to, aby była wykonywana w kuźni przemysłowej, a to zgodnie z zarządzeniem branżowym, wykaz A, dział III, poz. 79. Wnioskodawca nie obsługiwał np. młotów pneumatycznych, nie pracował na wydziale obróbki cieplnej-kuźni. Kuźnie w tego typu warsztatach naprawczych były to pojedyncze stanowiska- niewielkie paleniska wyposażone w ruszt z nadmuchem i przy użyciu koksu oraz dmuchawy następowo nagrzanie stali do odpowiedniej temperatury, przy której materiały mogły być poddane obróbce plastycznej.

Nie sposób przyjąć, iż tak dokonana ocena dowodów jest oceną dowolną, czy też prowadzi ona do wyłączenia Sądu przez biegłych, których opinie wpłynęły na treść wydanego rozstrzygnięcia, skoro wskazał na szereg innych dowodów i niespornych okoliczności, które doprowadziły do konkluzji zbieżnej z wnioskami zawartymi w tych opiniach.

Wskazać nadto wypadnie, że świadectwo pracy w szczególnych warunkach nie stanowi dowodu przesądzającego o uznaniu pracy wnioskodawcy za wykonywaną w warunkach szczególnych. Świadectwo takie bowiem nie jest dokumentem abstrakcyjnym i w związku z tym musi, w każdym przypadku, znajdować oparcie w dokumentacji pracowniczej jak i innych dowodach, a w konsekwencji może być przez te dowody weryfikowane (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 19 kwietnia 2012 r. o sygn. akt III AUa 226/12, Lex nr 1164109).

Końcowo wypadnie wskazać, iż wnioskodawca domagał się przyznania mu emerytury wynikającej z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zmianami), który stanowi, że ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27.

Z kolei art. 184 pozwala stosować art. 32 do osób urodzonych po 1 stycznia 1949 r., pod warunkiem, iż do 31 grudnia 1998 r. osiągnęli wymagany okres składkowy i nieskładkowy oraz okres pracy w warunkach szczególnych. Definicję ustawową "pracy w szczególnych warunkach" zawiera art. 32 ust. 2 wyżej powołanej ustawy. Zgodnie z tym przepisem, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Pracę taką pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1 rozporządzenia R M z dnia 7 lutego 1983 r.), aby nabyć prawo do emerytury w obniżonym wieku. Ust. 4 tego artykułu stanowi, że "wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych". Te "dotychczasowe przepisy" to rozporządzenie R M z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wnioskodawca winien więc wykazać, iż wykonywał prace w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 15 lat.

Przypomnienia wymaga, że w świetle przepisów wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., wyodrębnienie prac ma charakter stanowiskowo – branżowy. To zaś oznacza, że nie można swobodnie, czy też dowolnie wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym.

Apelujący domagał się by wykonywaną przez niego pracę w spornym okresie zakwalifikować jako wymienioną w wykazie A dziale XIV poz. 1 pkt 1 – palacz kotłowy oraz dziale III, poz. 79- kucie ręczne w kuźniach przemysłowych wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia R M z 7 lutego 1983 r. Winien więc on zatem, stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywać prace na w/w stanowiskach, na których jako podstawowe są wykonywane prace w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone przez Sąd Okręgowy postępowanie dowodowe pozwala jednoznacznie przesądzić, że praca wnioskodawcy w spornym okresie na stanowisku mechanik- kowal nie była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych.

Brak podstaw do uznania okresu zatrudnienia w (...) S. w S. za okres pracy w szczególnych warunkach ma znaczenie przesądzające dla ustalenia, że wnioskodawca nie spełnia wszystkich przesłanek z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w całej pełni zaakceptował ocenę faktyczną i prawną sprawy dokonana przez Sąd I instancji i dlatego orzekł jak w sentencji stosownie do art. 385 kpc.